

Verslagen en mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse taal- en letterkunde, 1987, p. 402-404.

Buitengewone vergadering op woensdag 27 mei 1987

Deze openbare en buitengewone vergadering werd belegd op initiatief van de heer De Belser. Er werd gekozen voor het model van wat eerder in de Academie intra muros al plaatsvond onder de benaming 'literair salon'.

1. Openingstoespraak door R. De Belser, Voorzitter

Mijnheer de Minister van Staat,
Mijnheer de Ere-rector,
Zeer geachte genodigden, waarde collega's,

Het verheugt me zeer u in zo groten getale te mogen begroeten op dit openbare debat dat, gezien de faam en de welsprekendheid van de beide sprekers, een academische happening belooft te worden. Bij deze gelegenheid wil ik er graag de aandacht op vestigen dat de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde hoopt met dit innoverende initiatief tegemoet te komen aan de wens van vele geïnteresseerde buitenstaanders, dat ons genootschap wat vaker uit zijn beslotenheid naar buiten zou treden. De Academie zelf is overigens, zonder haar tradities en statutaire beperkingen te willen verloochenen, tot het inzicht gekomen dat ze in de democratische, op communicatie gerichte en door openheid gekenmerkte jaren tachtig een deel van haar activiteiten naar buiten moet verleggen ten einde zichzelf duidelijker en ondubbelzinniger te profileren. Bij een grotere openheid zal dan misschien ook blijken dat de kritiek, die door sommige jonge, cabareteske beeldenstormers aan het adres van de Academie wordt gespuid, niet alleen ongegrond is, maar bovendien ingegeven door de ziekelijke, anarchistische drift om alles wat tot instituut of monument is geconsacreerd te bespugen en verdacht te maken. Ons instituut heeft trouwens in zijn 100-jarig bestaan heel wat volwassener kritiek en giftiger pogingen tot ontluistering met glans doorstaan. Ik meen te mogen zeggen dat de Academie vandaag springlevend en vitaler is dan ooit, en ik meen ook te mogen voorspellen dat onze eminente leden Karel Jonckheere en Bert Decorte dit vanmiddag zullen bewijzen.

Karel Jonckheere en Bert Decorte: ze aan u voorstellen zou beledigend voor ze zijn, en ook voor u. Ieder cultureel ontwikkeld mens in Vlaanderen heeft hun visitekaartje op zak. Twee dichters van het eerste garnituur, beiden Staatsprijswinnaars voor poëzie, en daarenboven alle twee gewezen literaire adviseurs bij wat toen nog het Ministerie voor Cultuur heette. Ze hebben, mag ik wel zeggen, in die functie de literatuur gediend, bediend en verdiend. Zoals dat instituten onvermijdelijk overkomt zijn ook zij, integere en plichtsgetrouwe ambtenaren, niet zelden het voorwerp geweest van botte kritiek van de zijde van gefrustreerde of megalomane auteurs, maar er zijn nu eenmaal af en toe wanklanken te horen waar muziek wordt gemaakt. Ik geloof dat ik als getuige achter de coulissen in alle onbevangenheid en met opgestoken vingers mag zeggen, dat zowel Jonckheere als Decorte in de jaren zestig en zeventig met voorbeeldige toewijding, 'sans peur et sans reproche', het officiële letterenbeleid mee hebben helpen bepalen en stimuleren. Hoe ze dat hebben gedaan en wat ze zich daarbij op de hals hebben gehaald laat ik ze u graag zelf vertellen.

2. Literair salon. Karel Jonckheere en Bert Decorte halen herinneringen aan hun literair adviseurschap op.

.....

3. Slottoespraak door R. De Belser, Voorzitter

Wij hebben niet alleen een levendige, boeiende en spitse dialoog tussen twee oudgediende dichterlijke ambtenaars en ambtelijke dichters beluisterd, maar tegelijk ook een stukje ongeschreven literatuurgeschiedenis, sluimerend in herinneringen en notities. Mijn collega's Jonckheere en Decorte kennend, vermoed ik dat deze 'petites histoires' vroeg of laat zullen worden uitgeschreven en gepubliceerd, en ik ben waarschijnlijk niet de enige die daar met belangstelling en nieuwsgierigheid naar uitkijkt.

Uit de verhalen die we hebben gehoord blijkt in ieder geval dat de weg van literaire adviseurs, ze mogen dan al dichters zijn, niet altijd over rozen gaat – met andere woorden dat de functie van literair adviseur allesbehalve de sinecure is die chagrijnige criticasters daar zo graag in gezien hebben, en daar wellicht nog steeds in zien. Ik herinner me dat Karel Jonckheere in een van zijn verzen de lasten en verantwoordelijkheden van zijn ambt aldus heeft samengevat:

‘Ik handel in toekomst
versjacher verleden
mijn hart is vertaling
mijn voorhoofd een visum’.

Dit lijkt me ook een aardige samenvatting van de gedachtewisseling tussen beide sprekers.

Ik dank van ganser harte onze virtuoze ex-handelaars en -sjacheraars in literatuur, niet alleen voor wat zij hier vanmiddag onthuld hebben, maar ook voor al wat ze in het verleden in dienst van en met het geld van het koninkrijk hebben gedaan voor de republiek der letteren. Uiteraard dank ik namens de Academie ook u allen, zeer geachte toehoorders, voor uw belangstelling en welwillende aandacht. Ik hoop dat initiatieven als deze in de toekomst zullen worden voortgezet en dat we ons ook bij een volgende gelegenheid in uw interesse mogen verheugen.